

درس پژوهی از طراحی تا اجرا

همراه با

مهارت‌های ۷ گانه معلمی و تدریس

به انضمام نمونه‌های اجراشده‌ی درس پژوهی
و برنامه و مراحل ۴ گانه‌ی کارورزی

نویسنده:

علی ساداتی

مدرس تربیت معلم و آموزش عالی

پژوهشگر برگزیده کشور

انتشارات شلاک

تهران - ۱۳۹۳

سرشناسه : سادنی، علی،
 عنوان و نام پدیدآور : درس پژوهی از طراحی تا اجرا: همراه با مهارت‌های ۷ گانه معلمی و
 تدریس - یادگیری / نویسنده علی سادنی.
 مشخصات نشر : تهران : شلاک ، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۲۲۴ ص.
 شابک : 9786002570499
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : مدرسه‌ها - برنامه‌های بهبود آموزش
 موضوع : تدریس - روش‌شناسی
 موضوع : تدریس اثربخش
 موضوع : استراتژی آموزش
 رده بندی کنگره : ALB/۲۸۲۳/س ۴۵۲ ۱۳۹۳
 رده بندی دیویی : ۳۷۱/۲۰۷
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۴۲۷۰۸۸

انتشارات شلاک

نام کتاب : * درس پژوهی از طراحی تا اجرا
 ناشر : * انتشارات شلاک
 مؤلف : * علی سادنی
 طراح جلد : * علی اصغر ایمان‌زاده
 چاپ اول : * ۱۳۹۳
 شمارگان : * ۲۰۰۰ جلد
 قیمت : * ۱۲۰۰۰ تومان
 شابک : * ۹-۰۴۹-۲۵۷-۶۰۰-۹۷۸

جمالزاده جنوبی خ دیلمان پ ۱۴ واحد ۱ تلفن ۶۶۵۹۲۳۵۷ و ۹۱۲۲۲۵۱۲۶۸
www.Shelak.ir
pubshelak@yahoo.com

فهرست

۱۵	خلاصه کتاب
۱۹	مهم‌ترین هدف‌های رفتاری کتاب

۱- کلیات درس پژوهی

۲۳	مقدمه
۲۴	بیان مسأله
۲۷	اهمیت و ضرورت درس پژوهی
۲۹	تعریف و مفهوم درس پژوهی
۳۰	شرایط اجرای درس پژوهی

۲- پیشینه‌ی درس پژوهی

۳۵	سوابق درس پژوهی در جهان
----	-------------------------

سوابق درس پژوهی در ایران ----- ۳۸

۳- روش و مراحل درس پژوهی

مهارت درس پژوهی ----- ۴۳

فصل اول: مسأله یابی ----- ۴۳

مرحله ی اول: مسأله یابی و تعیین موضوع درس پژوهی ----- ۴۳

مهم ترین نکات در مسأله یابی و تعیین موضوع درس پژوهی ----- ۴۴

مرحله دوم: تعیین اهداف و برنامه ریزی ----- ۵۰

مهم ترین هدف های گروه درس پژوهی ----- ۵۰

برنامه ریزی ----- ۵۲

فصل دوم: طراحی و اجرا ----- ۵۴

مرحله ی سوم: تدوین طرح درس جمعی ----- ۵۴

مهارت طرح درس نویسی ----- ۵۵

طرح درس و فواید آن ----- ۵۵

۸ سؤال کلیدی در طرح درس نویسی ----- ۵۶

سازمان بندی طرح درس ----- ۵۶

الف) اقدامات و فعالیت های قبل از تدریس ----- ۵۷

نکته ۱: مشخصات کلی درس ----- ۵۷

نکته ۲: تعیین هدف کلی درس ----- ۵۷

نکته ۳: تعیین مهم ترین عناوین و مفاهیم درس ----- ۵۸

نکته ۴: تبدیل هدف کلی به هدف‌های جزئی و رفتاری ----- ۵۸

نکته ۵: تعیین رفتار ورودی فراگیران ----- ۶۵

نکته ۶: آزمون رفتار ورودی و ارزشیابی تشخیصی ----- ۶۵

نکته ۷: انتخاب روش یا روش‌های مناسب تدریس ----- ۶۶

مهارت روش‌ها و فنون تدریس ----- ۶۷

(۱) روش سخنرانی ----- ۶۷

(۲) روش پرسش و پاسخ ----- ۶۷

(۳) روش نمایشی ----- ۶۸

(۴) روش گردش علمی ----- ۶۸

(۵) روش ایفای نقش ----- ۶۹

(۶) روش اکتشافی ----- ۶۹

(۷) روش پروژه (واحد کار) ----- ۷۰

(۸) روش حل مسأله ----- ۷۱

(۹) روش همیاری ----- ۷۲

(۱۰) روش بحث گروهی ----- ۷۲

(۱۱) روش‌های اعضای تیم ----- ۷۴

(۱۲) روش آزمایشی ----- ۷۵

(۱۳) روش تلفیقی ----- ۷۵

تفاوت روش‌ها، الگوها و فنون تدریس ----- ۷۶

نکته ۸: انتخاب رسانه‌های آموزشی مناسب ----- ۷۷

مهارت تولید محتوا و کاربرد رسانه‌های آموزشی ----- ۷۸

الف) تولید محتوا ----- ۷۸

ب) مهارت تولید و کاربرد رسانه‌های آموزشی ----- ۷۹

اهمیت رسانه‌های آموزشی در تدریس ----- ۸۰

ب) اقدامات و فعالیت‌های حین تدریس ----- ۸۱

مهارت ارتباط با فراگیران و مدیریت کلاس ----- ۸۲

۱- احترام به شخصیت دانش آموز و پرهیز از ... ----- ۸۲

۲- تسلط و احاطه معلم به آن چه که تدریس می‌کند ----- ۸۴

۳- مهارت‌های کلامی ارتباط با دانش آموزان و ... ----- ۸۴

۴- مهارت‌های غیر کلامی ارتباط با دانش آموزان و ... ----- ۸۷

ج) اقدامات و فعالیت‌های بعد از تدریس ----- ۸۸

مهارت طراحی سوال، اجرای آزمون و سنجش و اندازه‌گیری - ۸۹

۱- طراحی سؤال ----- ۸۹

۱-۱) سؤال‌های عینی ----- ۸۹

الف) اصول طراحی سؤال‌های چند گزینه‌ای ----- ۸۹

ب) اصول طراحی سؤال‌های جورکردنی ----- ۹۰

ج) اصول طراحی سؤال‌های صحیح/ غلط ----- ۹۱

د) اصول طراحی سؤال‌های تکمیل کردنی ----- ۹۱

۱- ۲) سؤال‌های انشایی (تشریحی) ----- ۹۲

اصول طراحی سؤال‌های انشایی ----- ۹۲

- تهیه‌ی جدول دوبعدی طرح آزمون ----- ۹۲
- ۲- اجرای آزمون ----- ۹۳
- ۲- (۱) تعریف آزمون، اندازه‌گیری، سنجش و ارزیابی ----- ۹۴
- ۲- (۲) مهم‌ترین ملاک‌های سؤال‌های امتحانی... ----- ۹۴
- ۳- سنجش و اندازه‌گیری ----- ۹۶
- چگونگی محاسبه سطح دشواری و قدرت تمیز ----- ۹۶
- ۳- (۱) دشواری و قدرت تمیز سؤالات بسته پاسخ ----- ۹۶
- الف) محاسبه‌ی سطح دشواری ----- ۹۷
- ب) محاسبه‌ی قدرت تمیز سؤال ----- ۹۸
- ۳- (۲) محاسبه سطح دشواری ... تمیز سؤالات باز پاسخ ----- ۹۸
- مهارت اجرای تدریس ----- ۱۰۲**
- مرحله چهارم: اجرای تدریس اول ----- ۱۰۲
- مهم‌ترین نکات کلیدی در اجرای تدریس ----- ۱۰۳
- مرحله پنجم: بازنگری و نقد اجرای تدریس اول ----- ۱۰۷
- مرحله ششم: طرح درس مجدد و اصلاح شده ----- ۱۱۰
- مرحله هفتم: اجرای تدریس دوم ... ----- ۱۱۴
- مرحله هشتم: بازنگری و نقد اجرای تدریس دوم ----- ۱۱۸
- فصل سوم: ارزیابی ----- ۱۲۰**
- مرحله نهم: نتیجه‌گیری و ارائه گزارش نهایی درس پژوهی - ۱۲۰

۴- گزارش نویسی درس پژوهی

- نکات مهم در گزارش نویسی ----- ۱۲۵
- الگوی گزارش نویسی درس پژوهی ----- ۱۲۸

۵- نتایج و پیشنهادها

- نتایج درس پژوهی ----- ۱۳۳
- الف) مهارت طرح درس نویسی ----- ۱۳۵
- ب) مهارت ارزشیابی و سنجش ----- ۱۳۵
- ج) مهارت استفاده از رسانه ها و وسایل آموزشی ----- ۱۳۶
- د) مهارت عملی تدریس ----- ۱۳۷
- پیشنهادها ----- ۱۳۷
- الف) مقدمه ای مهم برای ارائه پیشنهادها کاربردی ----- ۱۳۷
- ب) پیشنهادها کاربردی و قابل اجرا ----- ۱۳۸

نمونه های اجرا شده درس پژوهی

- نمونه ای اجرا شده ی ۱ ----- ۱۴۳
- نمونه ای اجرا شده ی ۲ ----- ۱۶۵

برنامه و مراحل ۴ گانه ی کارورزی

- مقدمه ----- ۱۷۹

- ۱۸۰ ----- مهم‌ترین اهداف کارورزی
- ۱۸۱ ----- ویژگی معلمان راهنما
- ۱۸۲ ----- ویژگی‌های مدرسان کارورزی
- ۱۸۲ ----- مراحل کارورزی
- ۱۸۲ ----- ۱- مشاهده و مسأله‌یابی
- ۱۸۳ ----- ۲- معلم یاری
- ۱۸۳ ----- ۳- تدریس آزمایشی
- ۱۸۳ ----- ۴- تدریس مستقل
- ۱۸۴ ----- گزارش جغرافیایی و فیزیکی مدرسه
- ۱۸۷ ----- گزارش روابط انسانی - عاطفی مدرسه
- ۱۸۹ ----- گزارش اقدامات و فعالیت‌های تربیتی مدرسه
- ۱۹۰ ----- گزارش آموزشی
- ۱۹۴ ----- برنامه پیشنهادی کارورزی (۱) الف) ترم اول کارورزی
- ۱۹۷ ----- برنامه پیشنهادی کارورزی (۲) ب) ترم دوم کارورزی
- ۲۰۰ ----- برنامه پیشنهادی کارورزی (۳) ج) ترم سوم کارورزی
- ۲۰۴ ----- برنامه پیشنهادی کارورزی (۴) د) ترم چهارم کارورزی
- ۲۰۸ ----- کارنامه (فرم ارزشیابی) کارورزی (۱)
- ۲۱۰ ----- کارنامه (فرم ارزشیابی) کارورزی (۲)
- ۲۱۲ ----- کارنامه (فرم ارزشیابی) کارورزی (۳)
- ۲۱۲ ----- کارنامه (فرم ارزشیابی) کارورزی (۴)

ضمائم

ضمیمه ۱: فرم ارزشیابی سؤال‌های امتحانی ----- ۲۱۹

ضمیمه ۲: فرم عملکرد کلاس ----- ۲۲۱

ضمیمه ۳: فرم ارزشیابی کاربرد رسانه‌های آموزشی ----- ۲۲۳

منابع و مآخذ ----- ۲۲۴

www.ketab.ir